

HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI TỰ DO - FTA

Gắn kết các nền kinh tế

● HOÀI ÂN - MINH THỦY

HIỆN TẠI, VIỆT NAM ĐANG THAM GIA ĐÀM PHÁN NHIỀU HIỆP ĐỊNH FTA QUAN TRỌNG VỚI 55 NƯỚC, KHU VỰC, TRONG ĐÓ CÓ CÁC ĐỐI TÁC CHỦ CHỐT NHƯ NGÀ, HOA KỲ, EU, ẤN ĐỘ, HÀN QUỐC, NHẬT BẢN, AUSTRALIA, NEW ZEALAND VÀ TRUNG QUỐC,... NHẪM NÂNG CAO HƠN NỮA SỰ GẮN KẾT CỦA NỀN KINH TẾ VIỆT NAM VÀO CÁC NỀN KINH TẾ KHU VỰC VÀ TOÀN CẦU.



Tận dụng hiệu quả các cơ hội mà các FTA mang lại

Các FTA vừa qua của Việt Nam phần lớn là các FTA khu vực, đã đi được quá nửa thời gian thực hiện. Song các cam kết trong các FTA vừa qua tập trung vào các lợi ích mang tính ngắn hạn như cắt giảm thuế quan, mà chưa chú trọng nhiều đến các mục tiêu dài hạn như trực tiếp nâng cao năng lực cạnh tranh, chất lượng tăng trưởng, cải cách môi trường, thể chế trong nước. Quan trọng hơn, số liệu thống kê thương mại và đầu tư cho thấy nền kinh tế Việt Nam đang chuyển biến hướng

tới nhiều hơn các thị trường Bắc Mỹ, EU cả về mặt xuất khẩu và nhập khẩu. Trong khi đó, Việt Nam chưa có các Hiệp định FTA với khu vực Bắc Mỹ và EU, những thị trường lớn cho hàng xuất khẩu của ta đồng thời là những thị trường “nguồn” của công nghệ cao, thiết bị hiện đại, có tác động lớn đến đổi mới kỹ thuật trong nước.

Việc tập trung ký kết các FTA song phương nhằm giải quyết các nhu cầu cụ thể của Việt Nam trong việc tạo thuận lợi cho doanh nghiệp thúc đẩy hoạt động thương mại, đầu tư cũng là khía cạnh cần chú ý.

Quan trọng hơn, số liệu thống kê thương mại và đầu tư cho thấy nền kinh tế Việt Nam đang chuyển biến hướng tới nhiều hơn các thị trường Bắc Mỹ, EU cả về mặt xuất khẩu và nhập khẩu. Trong khi đó, Việt Nam chưa có các Hiệp định FTA với khu vực Bắc Mỹ và EU, những thị trường lớn cho hàng xuất khẩu của ta đồng thời là những thị trường “nguồn” của công nghệ cao, thiết bị hiện đại, có tác động lớn đến đổi mới kỹ thuật trong nước.

Bởi vậy, các FTA “thế hệ mới” được trông đợi sẽ đáp ứng các yêu cầu mới này của tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế. Việt Nam không thể thụ động đợi năng lực cạnh tranh trong nước đủ mạnh để đối phó với cạnh tranh tạo ra bởi các FTA đã ký cũng như các FTA mới mà cần chủ động tạo ra các điều kiện tốt nhất để nâng cao khả năng cạnh tranh của Việt Nam thông qua tăng cường liên kết với các đối tác có lợi cho mục tiêu hợp tác kinh tế quốc tế.

Tuy nhiên, quá trình hội nhập kinh tế quốc tế và thực hiện các FTA vừa qua đã cho thấy sức cạnh tranh của nền kinh tế, doanh nghiệp và sản phẩm của ta mặc dù đã được cải thiện nhưng vẫn còn yếu so với nhiều nước, kể cả một số nước trong khu vực. Trong chừng mực nhất định, điều này đã kìm hãm khả năng tận dụng hiệu quả các cơ hội mà các FTA mang lại cho Việt Nam trong việc mở cửa thị trường nước ngoài.

Cân bằng lợi ích giữa các nước

Có ý kiến cho rằng việc tham gia Khu vực Thương mại Tự do ASEAN-Trung Quốc (ACFTA) đã ảnh hưởng đến cán cân

thương mại song phương theo hướng bất lợi cho Việt Nam. Hiện nay ta lại đang cùng ASEAN tiếp tục đàm phán Hiệp định Đối tác toàn diện Khu vực (RCEP), mà bản chất của RCEP là làm sâu sắc hơn nữa các FTA ASEAN+1 trong đó có ACFTA. Điều này liệu có làm lệch thêm cán cân thương mại giữa Việt Nam với Trung Quốc?

Hiệp định Thương mại hàng hóa ACFTA được ký kết năm 2004 và bắt đầu thực hiện từ tháng 7/2015. Về cơ bản, theo quy định của Hiệp định này, các nước ASEAN-6 và Trung Quốc phải hoàn thành lộ trình giảm thuế vào năm 2010 trong khi các nước ASEAN-4 bao gồm cả Việt Nam được hưởng lộ trình dài hơn, tới năm 2015.

Nhìn trong một bức tranh rộng hơn, Hiệp định này đã góp phần cung cấp cho chúng ta hàng hóa với chi phí thấp, quan trọng hơn cả là đã mang lại cho Việt Nam nhiều chủng loại đầu vào trong việc sản xuất phục vụ tiêu dùng trong nước và xuất khẩu. Việc nhập siêu hay xuất siêu là các biểu hiện tự nhiên của việc tăng cường liên kết, xây dựng mạng lưới chuỗi cung ứng giữa các nước.

Hiệp định RCEP sẽ là một

hiệp định sâu sắc hơn 5 FTA ASEAN+1, bao gồm cả Hiệp định ACFTA nên được nhìn nhận từ khía cạnh tạo ra sự cân bằng lợi ích và bổ trợ cơ cấu tốt hơn trong khu vực. Cụ thể, thông qua việc phối hợp đàm phán giữa 10 nước ASEAN và 6 nước đối tác (Ấn Độ, Australia, Hàn Quốc, New Zealand, Nhật Bản và Trung Quốc), các FTA ASEAN+1 sẽ được tổng hợp lại để tạo ra mức độ thuận lợi cao nhất cho các doanh nghiệp trong việc kinh doanh, đầu tư trong khu vực. Việc liên kết chuỗi sẽ xuyên suốt giữa các nước ASEAN và các đối tác này để mang lại lợi ích cao hơn cho người dân trong khu vực.

Có thể hình dung, thông qua Hiệp định này, mỗi nước sẽ tận dụng lợi thế của mình tốt hơn nữa. Chẳng hạn Việt Nam có thể tăng cường sử dụng các nguồn nguyên liệu của Trung Quốc với mức độ hiệu quả cao hơn từ việc sử dụng công nghệ của Nhật Bản, Hàn Quốc, tăng cường năng suất lao động từ các dịch vụ chuyên môn, dịch vụ giáo dục của Australia và New Zealand để tạo ra các sản phẩm chất lượng cao hơn cung cấp cho thị trường trong nước cũng như các thị trường khó tính.

TPP - một FTA “tiêu chuẩn cao và toàn diện”

Hiệp định Đối tác kinh tế xuyên Thái Bình Dương (TPP) mà Việt Nam đang tích cực tham gia được đánh giá là một FTA “tiêu chuẩn cao và toàn diện”. Việt Nam chính thức tham gia đàm phán Hiệp định TPP từ năm 2011. Ngay từ khi bắt đầu tham gia đàm phán, Việt Nam đã xác định Hiệp định TPP là một hiệp định có các tiêu chuẩn cao và toàn diện, là “hiệp định của Thế kỷ 21”.

Hiệp định TPP là một hiệp định thương mại tự do có phạm vi điều chỉnh rất rộng. Đến nay, các nhà đàm phán của 12 nước thành viên đang đàm phán các nội dung liên quan trong 22 chương của Hiệp định. Bên cạnh các lĩnh vực

truyền thống như mở cửa thị trường hàng hóa, dịch vụ và đầu tư, sở hữu trí tuệ..., Hiệp định TPP còn điều chỉnh nhiều lĩnh vực rất mới mà lần đầu tiên Việt Nam đàm phán như mua sắm chính phủ, môi trường, lao động, doanh nghiệp nhà nước...

Không chỉ có phạm vi điều chỉnh rộng, Hiệp định TPP còn là một hiệp định đầy tham vọng với mức độ tự do hóa cao và sâu. Các nước tham gia đàm phán được yêu cầu phải mở cửa thị trường toàn diện (cắt giảm gần như toàn bộ 100% thuế quan), đàm phán dỡ bỏ các biện pháp hạn chế đầu tư và dịch vụ theo nguyên tắc chọn bỏ, mở cửa thị trường mua sắm công, dịch vụ tài chính... Theo quan điểm của Hoa Kỳ, mức độ cam kết dự kiến của Hiệp định TPP ít nhất phải không thấp hơn các hiệp định

thương mại tự do mà Hoa Kỳ đã ký kết.

Đối với Việt Nam, Hiệp định TPP là hiệp định thương mại tự do (FTA) có yêu cầu cam kết cao nhất trong số các FTA mà Việt Nam đã tham gia. Tuy nhiên, Việt Nam cho rằng, bên cạnh việc hướng tới các tiêu chuẩn cao, Hiệp định TPP cần hướng đến sự cân bằng giữa quyền lợi và nghĩa vụ của từng nước tham gia đàm phán. Sự cân bằng này có thể đạt được qua việc dành cho Việt Nam những nhân nhượng có ý nghĩa trong những lĩnh vực mà Việt Nam quan tâm cao, ví dụ như xuất khẩu dệt may hoặc giày dép, hoặc dành cho Việt Nam thời gian chuyển đổi để từng bước nâng cao năng lực, đáp ứng được tiêu chuẩn cao của TPP ■

Sắp diễn ra triển lãm quốc tế về máy móc, thiết bị, nguyên phụ liệu và sản phẩm công nghiệp

Ngày 04/12/2013, tại Trung tâm Triển lãm & Hội chợ Tân Bình - 466 Hoàng Văn Thụ, quận Tân Bình, TP. Hồ Chí Minh sẽ diễn ra “Triển lãm Quốc tế về Máy móc, Thiết bị, Nguyên phụ liệu và Sản phẩm Công nghiệp Việt Nam”.

Với chủ đề “Công nghiệp Việt Nam hội nhập và phát triển bền vững”, triển lãm quy tụ hơn 180 tập đoàn - doanh nghiệp, trưng bày các loại máy móc, thiết bị công nghệ với các chuyên đề chính: Máy móc thiết bị, nguyên phụ liệu và sản phẩm công nghiệp (VINAMAC EXPO 2013); Công nghiệp Hóa chất (VINACHEM EXPO 2013, CHINACHEM 2013); Sơn và Vật liệu phủ (VINA COATINGS 2013); Công nghiệp chiếu sáng (LITING VIETNAM 2013); Công nghiệp kính; Thiết bị cửa ra vào, cửa sổ (GLASSTECH VIETNAM 2013, WINDOW & DOORS VIETNAM 2013).

Trong khuôn khổ triển lãm còn có các buổi hội thảo, tọa đàm như: Hội thảo “Những xu hướng mới trong thiết kế kính; Lựa chọn và lắp đặt kính an ninh cho công trình xây dựng”; “Các giải pháp về sản xuất xanh, tiết kiệm năng lượng; Tích hợp các giải pháp thông minh trong ngành kính, cửa sổ”; Hội thảo - Tọa đàm ngành Hóa chất, Nông dược;... và các chuyến tham quan khảo sát thị trường cho các doanh nghiệp nước ngoài về ngành: Nông dược, Phân bón, Dệt nhuộm, In nhuộm...

Đã trở thành thường niên, triển lãm sẽ tiếp tục đáp ứng được kỳ vọng của các nhà sản xuất, chuyên gia trong và ngoài nước đến tìm kiếm cơ hội hợp tác kinh doanh, trao đổi kỹ thuật và công nghệ, nâng cao chất lượng sản phẩm và khả năng cạnh tranh cho doanh nghiệp. Dự kiến, triển lãm sẽ diễn ra đến ngày 7/12/2013.

BÙI NGÀ